Ställningstagande

Utskottet har tidigare i detta betänkande i behandlingen av anslagsfördelningen för 2015 avstyrkt regeringsförslaget om att införa en ny bidragsform för upprustning av skollokaler. Som framgår av utskottets ställningstagande faller ansvaret för att skollokalerna erbjuder en god arbetsmiljö för lärare och elever givetvis i första hand på respektive skolhuvudman. En statlig bidragsgivning med den föreslagna omfattningen och inriktningen skulle knappast på ett effektivt sätt ha kunnat bidra till en bättre skolmiljö. Risken var i stället att de huvudmän som eftersatt underhållet skulle ha gynnats i förhållande till dem som redan har vidtagit nödvändiga åtgärder.

Mot denna bakgrund saknar givetvis Sverigedemokraternas motionsförslag om att ytterligare medel ska tillföras den aktuella bidragsformen helt aktualitet.

Motionen avstyrks.

3. Investeringsstöd för bostadsbyggande, punkt 3 (V)

av Nooshi Dadgostar (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2014/15:154 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 och
avslår motionerna
2014/15:1963 av Kristina Nilsson och Ingemar Nilsson (S),
2014/15:2031 av Christer Engelhardt och Per-Arne Håkansson (S) och
2014/15:2647 av Kenneth G Forslund m.fl. (S).

Ställningstagande

Det råder i dag en akut bostadsbrist i stora delar av Sverige, inte minst i storstadsregionerna. Bostadsbristen medför en rad problem både för de enskilda människorna och för samhället i stort. Den leder till trångboddhet och otrygghet, hindrar flytt till annan ort för arbete och studier och påverkar tillväxten negativt. Särskilt stor är avsaknaden av hyresrätter. Bristen på hyresrätter drabbar främst personer som inte är etablerade på bostadsmarknaden eller som behöver flytta men inte har råd att köpa en bostad, t.ex. ungdomar. Nästan 290 000 unga vuxna saknar i dag ett eget boende. Enbart för att fylla det behovet skulle det behövas omkring 190 000 bostäder.

Det är mot denna bakgrund som förslaget i Vänsterpartiets partimotion om en utredning om ett investeringsstöd för bostadsbyggande ska ses. Det krävs nu ett större statligt ansvarstagande för bostadsmarknaden. Vi ser mycket positivt på att regeringen har satt upp ett mål om att 250 000 bostäder ska byggas

fram till 2020. Minst hälften av dessa nya bostäder bör vara hyresrätter. För att detta mål ska nås krävs sannolikt att det införs ett statligt investeringsstöd för byggande av hyresbostäder. Vi vill påminna om att det investeringsstöd för hyresrätter som fanns åren 2001–2006 hade effekt på såväl omfattningen som inriktningen av bostadsbyggandet.

Vi anser därför att det bör införas ett investeringsstöd för bostadsbyggande som kan bidra till att även nya bostäder får rimliga boendekostnader och därmed blir möjliga för människor att efterfråga och bo i. Målet ska vara att stödet utgår från ett i förväg fastställt produktionskostnadstak. Villkoren för stödet ska också innefatta högt ställda miljökrav så att nyproduktionen kan bidra till klimatomställningen. För att få ta del av stödet ska fastigheterna klara stränga energiförbrukningskrav. Investeringsstödet bör särskilt riktas mot orter där bristen på ändamålsenliga bostäder är stor. Även kooperativa hyresrätter liksom studentbostäder med hyresrätt bör omfattas av stödformen. En inriktning på hyresrätter behövs så länge denna boendeform är missgynnad. Investeringsstödet bör vara tidsbegränsat eftersom forskning visar att en sådan begränsning är viktig för få i gång bostadsproduktionen.

Det som jag nu anfört om en utredning om ett investeringsstöd för bostadsbyggande bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Det innebär ett bifall till förslaget i Vänsterpartiets partimotion 2014/15:154 yrkande 2. Även de S-motioner som har behandlats i detta avsnitt blir därigenom i huvudsak tillgodosedda.

4. Investeringsstöd för bostadsbyggande, punkt 3 – motiveringen (S, MP)

av Johan Löfstrand (S), Hillevi Larsson (S), Lars Eriksson (S), Eva Sonidsson (S), Emma Hult (MP), Leif Nysmed (S) och Johanna Haraldsson (S).

Ställningstagande

Under lång tid har bostadsbyggandet i stora delar av landet legat på en otillräcklig nivå och inte alls kunnat möta efterfrågan. Inte heller bostadsbyggandets inriktning har motsvarat efterfrågan och behov. Det gäller särskilt den stora bristen på små hyreslägenheter och studentbostäder. Bostadsbristen hindrar tillväxten, minskar rörligheten och försvårar matchningen på arbetsmarknaden.

Regeringen har satt upp ett mål som innebär att minst 250 000 bostäder ska byggas fram till 2020. Med en fortsatt bostadsproduktion på den nivå som gällt under senare år blir detta mål inte möjligt att uppnå. Under den senast tiden har emellertid rapporter från bl.a. Boverket om påbörjade byggen pekat på att vi nu står inför en påtaglig ökning av bostadsbyggnadstakten. Under 2015 förväntas över 40 000 påbörjade bostäder, varav flertalet ligger i flerbostadshus.

Trots de positiva signalerna från byggmarknaden kommer en omfattande bostadsbrist sannolikt att finnas kvar under ett flertal år i åtminstone delar av

Ställningstagande

Vi anser att bebyggelsen i så hög utsträckning som möjligt ska vara anpassad på ett sådant sätt att personer med olika funktionshinder kan leva ett normalt liv. När det gäller nybyggnation är det självklart att alla former av hinder för tillgängligheten ska undvikas redan från början. I den äldre bebyggelsen finns det emellertid ett stort behov av åtgärder som successivt kan förbättra tillgängligheten. Det gäller både enkelt avhjälpta hinder, exempelvis onödiga trappsteg, som kan åtgärdas direkt och andra former av hinder som är mer lämpliga att åtgärda i samband med ombyggnader och annan upprustning. Ett statligt stimulansbidrag för tillgänglighetsanpassning i den befintliga bebyggelsen skulle sannolikt kunna påskynda utvecklingen mot ett tillgängligt samhälle. Vi anser att regeringen bör låta utreda hur ett sådant stöd kan utformas för att få avsedd effekt och återkomma med eventuella förslag i en kommande budgetproposition.

Det vi nu har anfört bör riksdagen med bifall till motionerna 2014/15:2122 (SD) yrkande 2 och 2014/15:2921 (SD) yrkande 13 tillkännage för regeringen som sin mening.

8. Bostadspolitiskt mål, punkt 6 (V)

av Nooshi Dadgostar (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2014/15:154 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Det finns ett stort behov av att nu återupprätta en statlig bostadspolitik med klart uttalade välfärdsambitioner, som samtidigt kan bidra till att ställa om bostadssektorn i en långsiktigt hållbar riktning. Vänsterpartiet anser att bostadspolitiken måste vara en grundläggande del av den generella välfärdspolitiken och möta de utmaningar som tar sig uttryck i bl.a. bostadsbrist, boendesegregation och otillräckliga insatser för att förnya bostadsbeståndet. Under de senaste två mandatperioderna har den statliga bostadspolitiken satts på undantag. De politiska besluten har främst varit inriktade på åtgärder som gjort bostadsmarknaden mer osäker, t.ex. genom att uppmuntra andrahandsuthyrning och underlätta utförsäljning av allmännyttan. Därför är det med både glädje och förväntan vi noterar att den nya regeringen har slagit fast att bostadspolitiken är en nationell angelägenhet och att bostadsbristen ska mötas med ökat bostadsbyggande.

Vi anser att omläggningen av bostadspolitiken också måste komma till uttryck i det bostadspolitiska mål som används inom utgiftsområde 18. Det behövs ett nytt mål som ger uttryck för ett samhällsansvar och tydliga sociala ambitioner. Ett sådant mål klargör den politiska viljeinriktningen och har en viktig funktion för att precisera behovet av insatser och valet av politiska verktyg. Mot denna bakgrund anser vi att riksdagen genom ett tillkännagivande till regeringen bör ställa sig bakom ett bostadspolitiskt mål med följande formulering:

Alla ska ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader och i en stimulerande och trygg miljö inom långsiktigt hållbara ramar. Boende- och bebyggelsemiljön ska utgå från människors efterfrågan och behov och bidra till jämlika förhållanden och särskilt främja en god uppväxt för barn och ungdomar. Vid planering, byggande och förvaltning ska en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling vara grund för verksamheten.

Det som jag nu anfört innebär att riksdagen bör bifalla Vänsterpartiets partimotion 2014/15:154 yrkande 1.

9. Bostadspolitiskt mål, punkt 6 – motiveringen (M, C, FP, KD)

av Caroline Szyber (KD), Ewa Thalén Finné (M), Jessika Roswall (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Ola Johansson (C), Thomas Finnborg (M) och Robert Hannah (FP).

Ställningstagande

Civilutskottet har under de två senaste riksmötena tagit ställning till och avstyrkt motioner med förslag om ett bostadspolitiskt mål med en lydelse motsvarande den som nu föreslås i Vänsterpartiets partimotion (bet. 2012/13:CU1, 2013/14:CU1). Utskottet har då anfört att det gällande målet på ett bättre sätt sammanfattar de politiska mål som bör gälla för området Samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet. Samtidigt har utskottet konstaterat att när det gäller den praktiska innebörden i synen på bostadspolitikens mål kommer eventuella skillnader tydligare till uttryck i mer konkreta frågor om bostadspolitikens inriktning och olika medel.

Enligt vår uppfattning saknas det fortfarande skäl att ändra det riksdagsbundna bostadspolitiska målet på det sätt som föreslås i motionen. Regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen bör således även i fortsättningen göras med utgångspunkt i det mål som riksdagen godkände 2011.

Mot denna bakgrund avstyrker vi motion 2014/15:154 yrkande 1.